

Debreceni Ítéltábla

Fkf.III.58/2023/8.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2023. március 30. napján tartott tanácsülésen meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A kereskedéssel, jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette miatt Terhelt1 és társa ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2022. október 21. napján meghozott 19.Fk.238/2022/34. számú ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék a rendelkező részben írt ítéletében bűnösnek mondta ki:

- Terhelt1 I. rendű vádlottat társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 176. § (1) bekezdés IV. fordulat (3) bekezdés], és kábítószer-kereskedelem büntettében [Btk.177. § (1) bekezdés c) pont cb) alpont II. fordulat];

- Terhelt2 II. rendű vádlottat társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettében [Btk. 176. § (1) bekezdés IV. fordulat, (3) bekezdés], és kábítószer-kereskedelem büntettében [Btk. 177. § (1) bekezdés a) pont II. fordulat].

Ezért Terhelt1 I. rendű vádlottat halmazati büntetésül 4 év fegyház fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra, míg Terhelt2 II. rendű vádlottat halmazati büntetésül 4 év börtön fokozatú szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátásuk legkorábbi időpontjáról, valamint az általuk előzetes fogvatatásban töltött idő beszámításáról. Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben 275 500 forint, míg Terhelt2 II. rendű vádlottal szemben 181 500 forint erejéig vagyoneלקobzást rendelt el. Határozott a bűnjelek jogi sorsáról, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet ellen egyrészt az ügyészség jelentett be fellebbezést, kizárólag a büntetéskiszabást érintő rendelkezés ellen a vádlottak terhére, pénzbüntetésre is ítélésük,

valamint Terhelt2 II. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatának fegyházban történő meghatározása érdekében. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte a pénzbüntetés kiszabását, mivel mindketten dolgoznak, amiből a havi bérminimumot meghaladó jövedelemre tesznek szert, emellett közeli hozzátartozóik háztartásában is élnek. Terhelt2 II. r. vádlott esetén kedvező személyi körülményei nyomatékának a törvényben meghatározottnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozatot eredményező elsőbírői értékelése eltúlzott volt, az ő esetében is fegyház fokozat indokolt.

[3] Másfelől Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak és védőik terjesztettek elő fellebbezést a kiszabott büntetések enyhítése érdekében.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.7/2023/2. számú átiratában az ügyészség fellebbezését fenntartva azt azzal egészítette ki, hogy álláspontja szerint a cselekményt az érintett terhelték bünszövetségben követték el, aminek valamennyi ismervét az ítéleti tényállás hiánytalanul tartalmazza, és amit az elsőfokú bíróság elmulasztott vizsgálni. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását indítványozta akként, hogy a másodfokú bíróság állapítsa meg, hogy a vádlottak a bűncselekményt a társtettessegen túl bünszövetségben valósították meg, ezért őket pénzbüntetésre is ítélje, továbbá a II. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozza meg, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[5] Terhelt1 I. rendű vádlott védője a büntetés enyhítése érdekében terjesztett elő írásban indokolt jogorvoslatot, amelyben a szabadságvesztés büntetés tartamának csökkentésére tett indítványt. E szerint védeence nemcsak az előkészítő ülésen, hanem már a nyomozás során olyan – teljeskörű, a gyanúsítást is meghaladó kereskedői cselekvőséget feltáró – beismerő vallomást tett, amin a tényállás egésze alapult.

[6] Terhelt2 II. r. vádlott védője írásbeli fellebbezésében vitatta, hogy a cselekmény elkövetése kimerítette volna a bünszövetség fogalmát, álláspontja szerint a szervezettség nem érte el az ahhoz szükséges szintet. Az enyhítő körülmények túlsúlyára figyelemmel a kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt.

[7] A másodfokú bíróság a perorvoslatokat a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el.

[8] A védelmi jogorvoslatok alaptalanok, az ügyészi fellebbezés részben alapos.

[9] Tekintettel arra, hogy a perorvoslatokat kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentették be (mértékes fellebbezés), a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett részét bírálta felül.

[10] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésekre, ha a vádlottat fel kell menteni vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésekre [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont, aa) és ab) alpontok – c) pont, (5a) bekezdés]. Értelemszerűen szankciós fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontjában foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból döntött a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.

[11] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a másodfokú bíróság nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be. A mértékes fellebbezésnél az első fokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes.

[12] Mivel a terhelt korábbi büntetései elsősorban nem bizonyítást, hanem megállapítást igénylő tények, így nem a történeti tényállás részei, ezért kötöttség nélkül módosíthatók (Kúria Bfv.I.611/2019/10.). Ennek okán az elsőfokú ítélet indokolásának a Terheltl I. rendű vádlott büntetett előéletét taglaló részét a másodfokú bíróság a bűnügyi nyilvántartás adatai alapján az alábbiak szerint egészítette ki:

- a Debreceni Járásbíróság 2022. szeptember 26. napján kelt és 2022. október 07. napján jogerős 34.Bpk.1416/2022/2. számú büntetővégzésével bűnösnek mondta ki ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségében. Ezért vele szemben 180 óra közérdekű munka büntetést és 10 hónap közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki.

Elkövetési idő: 2022. április 16.

[13] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék az eljárást a perjogi szabályok megtartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem olyan súlyú relatív hibát, amely az érdemi felülbírálatot kizárná. Hatályon kívül helyezési ok nem volt észlelhető. Külön kiemelandó, hogy a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadására perrendszerűen került sor, annak feltételei maradéktalanul fennálltak.

[14] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jognak, a másodfokú bíróság a felülbírálat kiterjesztése során nem észlelt olyan körülményt, mely a vádlottak felmentését vagy az eljárás megszüntetését tenné szükségessé.

[15] A büntetés kiszabása során irányadó szempontokat az elsőfokú bíróság túlnyomó részt helyesen tárta fel, az pusztán az alábbiak szerint pontosítandó és egészítendő ki.

[16] A büntetékiszabási körülmények körében önmagában a bűnhalmazatnak a büntetési tételkeret felső határát emelő hatása van [Btk. 81. § (3) bekezdés], ezért a két bűncselekményből álló bűnhalmazatot súlyosító körülményként értékelni a kétszeres értékelés tilalmába ütközne. A régóta követett gyakorlat szerint csak a kettőnél több bűncselekmény által létesített bűnhalmazat értékelhető súlyosító körülményként (56/2007. BK vélemény II. 6.), ekként a súlyosító körülmények körében értékelt halmazatot (elsőfokú ítélet [98]-[99] bekezdések) a másodfokú bíróság mellőzi.

[17] Ugyanígy, a büntetés kiszabási körülményekhez kapcsolódóan rögzíti az ítéltábla, hogy – habár ezt az elsőfokú bíróság valóban nem vizsgálta, de arra ügyészi indítvány sem volt – a bünszövetség az irányadó tényállás alapján a fellebbviteli főügyészség átiratának megfelelően megállapítható volt az alábbiak szerint.

[18] A Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja szerint bünszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bünszervezet.

[19] E szerint alapvető feltétel, hogy a szervezett bűnelkövetés során legalább egy bűncselekmény (legalább a kísérlet szakáig) megvalósuljon. A szervezett bűnelkövetés egyik eleme az előzetes megállapodás, amely jövőben megvalósítandó bűncselekmények elkövetésére irányuló akaratelhatározást foglal magában. A bünszövetség fogalmának értelmezésére a Legfelsőbb Bíróság IV. számú Büntető Elvi Döntése ad iránymutatást. A megállapodás olyan, jövőben megvalósítandó bűncselekmények elkövetésére irányuló elhatározás, amely felöleli az elkövetőknek a végrehajtás jelentősebb körülményeit, és nem kizáró ok e körben, ha a végrehajtás módja eltér ettől az előzetes megállapodástól, lényegi elem csak az, hogy a megállapodás már eleve bűnözésre, vagyis több bűncselekmény elkövetésére irányuljon [BH2018. 69.], és a megállapodás a véghezvitelt megelőzze [BH1976. 343.]. Az sem feltétel, hogy az elkövetők a cselekmény(ek) valamennyi részletére kiterjedően megállapodjanak előzetesen, elegendő akár hallgatólagos, de félreérthetetlenül ismétlődő bűnözésre irányuló magatartás is [BH2017. 253.]. A bünszövetségben történő elkövetés megállapítása – mint ahogy jelen ügyben is – egyrendbeli természetes egységet képező bűncselekmény esetén is megállapítható [BH2017. 178.], hiszen törvényi egységet képez a többszöri adásvétel mint visszatérően ismétlődő tényállásszerű magatartás.

[20] Az elsőfokú bíróság helyesen minősítette az I. tényállás szerinti cselekményeket társtettesként elkövetettnek, ami bünszövetségben való elkövetés esetén is helytálló, hiszen ilyenkor is alkalmazni kell a Btk. tettességre és részességre vonatkozó rendelkezéseit (társtettes, felbújtó, bűnsegéd), és ezeket az ítéletben mindenkor külön meg kell jelölni [BJD 2763., 4912.]. Szorosan ide kapcsolódik ugyanakkor, hogy a bünszövetség mint a cselekményt felminősítő körülmény a kábítószer-kereskedelem kapcsán csak a Btk. 176. § (2) bekezdés a) pontjában jelenik meg, ugyanezen törvényhely (3) bekezdése minősítő körülményként csak a kábítószer jelentős mennyiségét tartalmazza, vagyis ez esetben a bünszövetség csak a büntetés kiszabása során értékelendő társas elkövetési forma.

[21] A teljesség kedvéért rögzítendő, hogy a bünszövetség Btk.-beli meghatározása szerint negatív feltételt is szab, miszerint a szervezettség nem érheti el a legmagasabb fokú társas bűnelkövetési forma, a bűnszervezet szintjét, ugyanis ez esetben csak ez utóbbi lenne megállapítható a kétszeres értékelés elkerülése miatt. Jelen esetben azonban ez fel sem merült.

[22] A törvényszék a vádlottakkal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetékiszabási elveknek megfelelő, tetterányos és az egyéniesítés követelményeit teljesítő büntetéseket szabott ki, amely szükséges, egyben elégséges joghátrány.

[23] A vádhatóság fellebbezése kapcsán kiemeli az ítéltábla, hogy a bűnösség elismerésének igen nagy a büntetést enyhítő hatása. Beismerés hiányában széleskörű bizonyítást kellett volna lefolytatni, a feltáró vallomás ezért igen hangsúlyos. A büntetőeljárás törvény logikája is arra épül, hogyha valaki hiteles, őszinte, a hatóság munkáját is segítő beismerő vallomást tesz, ezt a büntetés kiszabása során értékelni kell, különös jelentőséggel kell figyelembe venni a tárgyalásról való lemondást.

[24] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a cselekményeket teljeskörűen beismerő, azt megbánó és egyébként rendezett életvitellel rendelkező vádlottakkal szemben a büntetési célok a Btk. 82. § (1) és (2) bekezdés b) pontjában meghatározott enyhítő szakasz alkalmazásával is elérhetők. Komoly relevanciája van a büntetés kiszabásánál, hogy a jelentős mennyiségben belül is mekkora mennyiségű kábítószerre követték el a vádlottak a cselekményt, ami – egyéb körülmények figyelembevételével mellett – jelen ügyben indokolta az enyhítő szakasz alkalmazását.

[25] Az elsőfokú bíróság által Terhelt2 II. rendű vádlott tekintetében megállapított eggyel enyhébb végrehajtási fokozattal is egyetértett az ítéltábla arra tekintettel, hogy a vádlott büntetlen előéletű volt a terhére rótt bűncselekmények elkövetésekor [BH2000. 45.].

[26] Az ügyészi indítvánnyal ellentétben az ítéltábla nem látta megalapozottnak pénzbüntetés kiszabását a Btk. 50. § (2) bekezdése alapján, tekintettel a vádlottak nem megfelelő jövedelmi-vagyoni viszonyaira. Ez utóbbi vonatkozásában az volt megállapítható, hogy a terheltek sem ingatlan tulajdonnal, sem számottevő értékű ingósággal nem rendelkeznek. Nincs arra vonatkozóan kialakult bírói gyakorlat, hogy a valóságban mi feleltethető meg a megfelelő vagyonnak, illetve jövedelemnek, de a Terhelt1 I. rendű vádlott esetében – alkalmi munkából származó – havi 150 000 Forint, míg Terhelt2 II. rendű vádlott esetében havi 180 000 Forint semmiképpen nem tekinthető megfelelőnek. A másodfokú bíróság teljes mértékben osztotta e körben azt az elsőbírói álláspontot, ami szerint a pénzbüntetés alkalmazása a büntetés célján túlmutató hátrányt eredményezne mindkét terhelt számára (elsőfokú ítélet [125] bekezdés).

[27] A vádlottakkal szemben alkalmazott – belső arányosságnak is megfelelő – szankciók összességében sem eltúlzottnak, sem aránytalanul enyhének nem tekinthetők, így azok enyhítésére irányuló fellebbezések eredményre nem vezethettek, ugyanakkor a büntetések súlyosítása sem volt indokolt.

[28] Törvényesen rendelkezett az elsőfokú bíróság az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező járulékos kérdésekről, így a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatáról, a vádlottak feltételes szabadságra bocsáthatóságáról, a vagyonekobzásról, a lefoglalt egyes bűnjelek jogi sorsáról, valamint a bűnügyi költségről is.

[29] Az ítéltábla a kifejtettekre tekintettel a fellebbezések alaptalansága miatt az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605. § (1) és (4) bekezdései alkalmazásával helybenhagyta.

Debrecen, 2023. március 30.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke,

Dr. Horváth Péter s.k. előadó bíró,

Dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura s.k. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 2022. október 21. napján kihirdetett 19.Fk.238/2022/34. számú ítélete a másodfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2023. március 30.

Debreceni Ítéltábla
3.Fkf.58/2023/8

7

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke